

1. Cel projektu:

Celem projektu jest uzyskanie naukowej wiedzy na temat zjawiska „specustaw” w polskim porządku prawnym i omówienie go z perspektywy teorii i filozofii prawa. Ma to służyć rozszerzeniu dyskusji na temat specustaw na poziom międzynarodowy. Projekt ustanowi metodologiczne i pojęciowe podstawy dla przyszłych badań porównawczych. W szczególności należy odpowiedzieć na następujące pytania

- Jakie ustawy są określane mianem „specustaw”?
- Co jest „specjalnego” w tych ustawach?
- Czy stosowanie specustaw przez sądy odbiega od stosowania ustaw zwykłych?
- Jakie są korzyści i ryzyka płynące z uchwalania specustaw?
- Jak z podobnymi wyzwaniem radzą sobie systemy prawne innych krajów zachodnich?

2. Planowane badania:

Projekt składać się będzie z sześciu głównych etapów:

- 1) zbadanie użycia terminu „specustawa” i terminów pokrewnych;
- 2) szczegółowa analiza aktów prawnych określanych jako „specustawy”;
- 3) próba sformułowania definicji pojęcia „specustawy” i odgraniczenia jej zakresu od zjawisk pokrewnych;
- 4) analiza stosowania „specustaw” przez sądy;
- 5) krytyczna analiza „specustaw” w świetle pojęć, zasad i wartości z zakresu prawa konstytucyjnego, teorii prawa i filozofii prawa;
- 6) porównanie polskich „specustaw” z podobnymi pojęciami znanymi w innych systemach prawnych, takimi jak: ustawodawstwo czasowe, ustawodawstwo prywatne, ustawodawstwo eksperymentalne itd.

3. Uzasadnienie wyboru tematu badawczego:

Specustawy (inaczej: „ustawy szczególne”, „ustawy incydentalne” itd.) stanowią stały element polskiego porządku prawnego od początku XXI wieku, choć reguły ich tworzenia nie zostały sprecyzowane w żadnym akcie prawnym, a zawarte w nich rozwiązania często budzą zasadnicze zastrzeżenia ze strony teoretyków prawa i prawników-praktyków. W ostatnich latach odgrywają coraz większą rolę. Jak wskazuje się w literaturze, w niektórych dziedzinach prawa ustawodawstwo incydentalne stało się regułą, a ustawodawstwo zwykłe – wyjątkiem. Jednocześnie, jak dotąd badania nad zjawiskiem specustaw prowadzone były głównie w obrębie nauk szczegółowych prawoznawstwa (prawa administracyjnego, prawa konstytucyjnego, itd.). Brak jest opracowań o charakterze ogólnym czy porównawczym, a w szczególności brak jest teoretycznoprawnej i filozoficznoprawnej refleksji nad prawodawstwem incydentalnym. Nie wypracowano prawniczej definicji pojęcia specustawy. Brakuje szerszej zakrojonych badań nad ich stosowaniem i interpretacją. Nie sformułowano zaleceń dotyczących ich tworzenia, zarówno pod kątem procesu politycznego, jak i techniki prawodawczej. W tym stanie rzeczy projektowane badania zapełniają bardzo istotną lukę w polskim i światowym prawoznawstwie, a ich wyniki mogą w dalszej perspektywie zainspirować zmiany w zakresie tworzenia i stosowania prawa.